Op donderdag 9 maart 2006

overleed in Home Vogelzang

te Heverlee

onze medebroeder

Marcel Baert

salesiaan-priester van Don Bosco

BAERT Marcel

Hij was 88 jaar

Hij werd geboren te HARELBEKE op 12 januari 1918
Hij legde de eerste professie af te Groot-Bijgaarden op 02 september 1938
Hij legde de eeuwige professie af te Oud-Heverlee op 28 juni 1944
Hij werd tot priester gewijd te Oud-Heverlee op 02 februari 1947

1937-1938	Groot-Bijgaarden	noviciaat
1938-1939	Leuven (St.-Kwinten)	student KUL (filo)
1939-1940	Farnières (Grand-Halleux)	filosofie
1940-1943	Kortrijk	leraar-assistent
1943-1947	Oud-Heverlee	theologie
1947-1949	Turijn Crocetta	student kerk. recht
1949-1966	Oud-Heverlee	professor (moraal en recht)
1966-1972	Bierbeek	econoom
1972-2001	Oud-Heverlee	onderpastoor
2001-2006	Oud-Heverlee	op rust

Hij overleed te Heverlee op 9 maart 2006.

HOMILIE

Geachte familie, beste medebroeders en medezusters in de Salesiaanse Familie, goede parochianen van St.-Anna Oud-Heverlee en St.-Magdalena Vaalbeek, Vrienden van O.-L.-Vrouw van Steenbergen, vele vrienden en kennissen van Marcel,

Er wordt verteld van de eerste volgelingen van Jezus dat zij 'Aanhangers van de Weg' waren. Jezus was de 'Weg' en christenen zijn mensen onderweg op weg van mens naar mens, als vriend naar kleinen, als herder met de kudde, van medebroeder naar medebroeder. Het evangelie verhaalt ons een tocht van twee van die volgelingen. Ze lopen de weg van de stad Jeruzalem naar het dorp Emmaüs. En op het einde van het verhaal lopen ze haastig van Emmaüs terug naar Jeruzalem. Mannen van de weg waren die leerlingen.

Er wordt ook verteld dat Emmaüs in Jezus' tijd een plaats was waar zich al eens opstandelingen durfden verzamelen en er daar zelfs aan dachten om zich met geweld tegen de

Romeinen te verzetten. Het waren mannen die zich bij het onrecht dat her en der in de wereld gebeurde kwaad werden en zich gekrenkt voelden. Waren die twee leerlingen na die onrechtvaardige kruisdood van hun meester misschien daarom op weg naar Emmaüs?

Er wordt in dit evangelieverhaal onderweg veel verteld, vooral als er een derde mag meestappen. Het is de Vreemdeling die de Schrift voor hen openlegt en hen vertelt over Mozes en de profeten. Ze roepen hem zelfs binnen want het werd avond. Ze zetten hem iets voor want: 'Hij zal wel moe zijn', dachten ze. En dan breekt Hij voor hen het brood. De weg wordt een weg van hart tot hart, van breken en delen. Zodat ze later zeiden: "Brandde ons hart niet van binnen?" En dan plots was Hij weg. Maar voor die leerlingen was het duidelijk dat Hij niet dood is, dat Hij leeft!

Goede mensen,
Er wordt ook verteld dat dit Emmaüsverhaal één van de lievelingsverhalen was van onze overleden medebroeder Marcel.

Waarom? Was het omdat hij een man van de weg was? Ja, hij was steeds onderweg. "'k Ga zere voort. Ik ben weg naar 't Senneke en naar de kapel van Steenbergen achter het Zoet Water", klonk het dan in zijn sappig Oud-Hevers. Met zijn 'rode merrie', zoals hij zijn rode moto noemde, bracht hij 'zere' een leider naar de speelpleinbus in Wilsele of in het 2 PKtje bolde hij met enkele jongeren naar de kampplaats van de chiromeisjes. Met de moto of de auto, of later te voet met een wandelstok rond het huis… hij was onderweg. Marcel was 'een man van de weg'.

Of koos hij dit verhaal omdat hij als oud-docent kerkelijk recht, als KWB- en ACW-proost zo'n rechtvaardigheids-

gevoel had? Met veel bravoure kon hij aan tafel wel eens te keer gaan voor Vlaanderen of rechtlijnig het onrecht in de wereld aan de kaak stellen. Misschien dacht hij dan aan die verzetshaard in Emmaüs.

Of was het zijn evangelieverhaal omdat hij die Vreemdeling, de Verrezene, herkende in zijn eigen hart? Bij zijn mensen mocht hij het Woord verhelderen en het Brood breken. Hoe dikwijls zeiden mensen hem niet "Kom binnen. Blijf bij ons..." en was hij zelf niet de graag geziene gast? Zeiden zij of hijzelf daarna niet: "Brandde ons hart niet toen Hij bij ons was"?
In elk geval voelde Marcel zich een Emmaüsganger.

Hij werd geboren in een eenvoudig gezin te Harelbeke – Stasegem op 12 januari 1918. In het Don Boscocollege te Kortrijk en te St.-Denijs-Westrem leerde hij Don Bosco kennen. Hij wou bij Don Bosco blijven. Op 29 mei 1937 schreef hij in een briefje aan de directeur: "Ik verlang in het noviciaat te treden opdat ik aldus beter vele zielen goed zou kunnen doen." Bij zijn gouden priesterjubileum in 1997 bevestigde hij dat: "*Als priester heb ik vele kansen gekregen en ook genomen. Het enige wat ik niet mocht, is missionaris worden. Als jongere heb ik er steeds van gedroomd om naar Brazilië te gaan. Het heeft niet mogen zijn, maar toch ben ik een gelukkig man.*"

Met het noviciaat begon Marcels salesiaans leven. Vanaf 1943 tot 2005 verbleef hij in Oud-Heverlee. Hij onderbrak deze lang periode alleen om twee jaar kerkelijk recht te studeren in Turijn en om zes jaar de econoom te zijn in het salesiaans noviciaat te Bierbeek. Zoals het zijn droom was heeft hij veel goed kunnen doen. Velen die hier vandaag bij ons zijn kunnen wellicht meerdere deugddoende anekdotes

over Marcel vertellen die ons doen glimlachen en opnieuw doen zeggen: "Brandde ons hart niet...".

Ik onderscheid in zijn lange Emmaüstocht drie etappen. De eerste periode liep tot 1966. Hij was toen de professor kerkelijk recht. Vele jonge salesianen hebben toen 'Baertje', zoals we hem graag noemden, hier in huis gekend als de non-conformistische kerkjurist. Het was de tijd dat Mijnheer Baert op het speelplein de morgen- of avondwoordjes gaf aan de vlaggenmast en niet bloosde om het vuile broekje van een kleine reus of kabouter uit te wassen.

Uit deze periode zal onze salesiaanse provincie zeker zijn gedrevenheid in de jaren 1961-1969 niet vergeten. Hij was één van de initiatiefnemers voor de Nederlandse vertaling van de 'Memorie Biografiche'. In 19 boekdelen staat er gedrukt: 'Deze Nederlandse vertaling kwam tot stand onder de impuls van de Don Boscokring, geleid door Marcel Baert.' Al waren de vertalers zich toen reeds terdege bewust dat de 'Memorie' niet meer beantwoordden aan de normen van de hedendaagse geschiedschrijving, toch blijven deze 'Gedenkschriften' voor velen van ons een goudmijn. Door deze verzameling brieven, getuigenissen en verhalen heen ontmoeten we de levende Don Bosco en voelen we hoe de eerste salesianen naar hun stichter opkeken.

In de twee periode was Marcel, de econoom, in het noviciaat te Bierbeek. Hij was er de schalkse figuur die tot jolijt van de novicen, in de Italiaanse les of aan tafel de novicenmeester wel eens even voor schut kon zetten. Opnieuw is onze salesiaanse provincie hem dankbaar. Marcel had immers zijn inbreng bij de start van de Don Boscobibliotheek. Hij was de trouwe bondgenoot van Jacques Schepens. Vanuit Bierbeek reden ze enkele malen samen naar Turijn om boeken te halen. In Rome was de UPS nauwelijks gestart

en in Valdocco lagen er stapels 'dubbels'. Die waren er blijven liggen na de verhuis van de bibliotheek. Boze tongen beweren en zeggen nog dat Marcel daar heel wat boeken en documenten onder zijn priestertoga buiten gesmokkeld heeft. Niets lijkt minder waar te zijn. Maar door de grote hoeveelheid die de twee meenamen en opdat de Turijnse bibliothecaris niet op andere gedachten zou komen heeft Marcel wel af en toe het één en ander onder zijn toga verborgen. Avontuurlijk brachten zij ze dan, hun wagen volgeladen, de Alpen over. Hij kon er zelf legendarische verhalen van laten maken en er smakelijk mee lachen. Misschien roept hij nu zelf wel ergens in de hemel: 'Ja, watte!' of 'Bravooo!'. In elk geval had Marcel een neus voor oude boeken en heeft hij heel wat boeken bijeengebracht en hersteld voor onze Don Boscobibliotheek. Zo schonk hij ons ook in die levensfase Don Bosco.

Tijdens de derde grote levensetappe (1972-2001) was hij de mens voor de mensen, herder als God. Vele parochiemensen van groot Oud-Heverlee mochten hem ontmoeten als de volkse herder van Vaalbeek, een man met een pannenkoeken hart. Zoals Don Bosco was hij er voor de volksmens. Hij hield van de volksdevotie. Voor 'St.-Antonius met het verken' organiseerde hij de winterkermis. Je kon hem vinden bij tal van verenigingen: Ziekenzorg, ACW, KBG, KWB, KVLV, de heemkundige kring, de Vrienden van Steenbergen. Ik vergeet er zeker nog... Voor hen was hij onderweg en met zijn mensen ging hij op weg van en naar de geliefde kapel van Steenbergen en verder jaar na jaar tot aan de Grot in Lourdes. Hij sprak er Gods woorden aanstekelijk echt. En als hij al eens aan de tafel van Brood en Wijn zijn bril vergat, geen nood. *"De parochianen gaven me vlug hun bril en lieten me dan kiezen. De bril waarmee ik dan het best kon zien, mocht ik houden tot na*

de misviering," vertelde hij grappig. Myriam zal nog wel meer van dergelijke kleurrijke verhalen kunnen ophalen.

Bij zijn afscheid in februari 2001 zei hij: *"Vaalbeek zal voor mij altijd het klein dorpje blijven met doorbrave en rustige mensen. Zulke lieve parochianen ben ik nergens anders tegengekomen. Ik draag Vaalbeek met zijn inwoners voor de rest van mijn leven in 't hart."* Marcel was klein met de kleinen, vriend onverwacht van zieken en bejaarden.

Zijn eigen kijk op dingen en mensen, op het evangelie en Christus, kon hij letterlijk beeldend verwoorden. Hij hield immers van kunst en van beeldhouwen. Met hamer en beitel klopte hij aan zijn werkbank om in zijn eigen niet imiteerbare stijl uit een stuk hout een sprekend beeld te houwen. Bij zijn afscheid van het ACW kreeg hij zelf een mooi kunstwerkje: 'Een voorarm en met in de hand een klein papiertje…'. Het was Marcel zijn hand. Op een klein papiertje schreef hij gewoonlijk zijn woordje. Hij was maar wat blij, toen zijn mantelzorger Wilfried hem vertelde dat hij nu de proost werd van zijn ACW. Marcel voegde er aan toe: *"Zorg dat je steeds je hand uitsteekt naar deze mensen. Ze mogen zich gesteund weten door een priester"*.

Er is nog zoveel over Marcel te vertellen en we hadden hem nog graag lang bij ons gehad. Na die ongelukkige val en de lange weken kliniek was zijn tijd gekomen. Nog twee maanden mocht hij genieten van de goede zorgen in Home Vogelzang te Heverlee. En hij was dankbaar om de wakende nabijheid van zijn medebroeders, vooral de laatste dagen en uren. Het gaf hem rust. Zo kon hij deemoedig en vrij, teken van vrede worden, zoals hij eens van God tot ons gezonden was.

Marcel,
je was een echte 'aanhanger van de Weg'.
In het spoor van Don Bosco
liep je de weg naar Emmaüs.
Nu ben je ten volle thuis
in het hemelse Jeruzalem.
God steekt zijn hand naar je uit.
Vertel bij Hem over ons,
over uw mensen van Vaalbeek en Oud-Heverlee,
over uw familie en medebroeders.
En blijf er ons aan herinneren
hoe wij toegewijd aan Hem en aan mensen
het Woord mogen spreken,
het Brood te breken hebben,
en Zijn weg mogen gaan.

Jos Claes,
Provinciaal

Oud-Heverlee, Don Boscokapel 16 maart 2006.

Nonkel Paster, Marcel, Pater Baert,

Afscheid nemen is voor iedereen pijnlijk. Het is treuren, maar met een groot gevoel van dankbaarheid voor wat jij voor ons hebt betekend.

Je bent altijd een positieve, goedlachse en diepgelovig man geweest…Je bent stevig in de voetsporen van je grote voorbeeld Don Bosco getreden…

Onlangs nog stelden we vast welke frappante gelijkenissen je uiterlijk vertoonde met dat van de jonge Jan Bosco…Net zoals hij kwam ook jij uit een éénvoudig landbouwersgezin.
Je had nog een zus en twee broers van wie de ene het leven liet op 21-jarige leeftijd.
Het diep christelijk geloof werd jou met de paplepel ingegeven door jouw moeder zaliger en dat al van kindsbeen af.

Ondanks het feit dat je koos om je hier in het klooster te Oud-Heverlee te settelen tussen je medebroeders in het geloof; toch speelden verschillende zorgende en bezorgde vrouwen hun rol in je leven. Menigmaal heb je tot Maria, ons alles Moeder, gebeden te Lourdes, in Scherpenheuvel of in 't kerkske te Steenbergen.

We hoorden je vaak vertellen over je wekelijkse thuisbezoeken die je aflegde. Regelmatig kwam je bij je beminde parochianen over de vloer. Je vertelde vaak over de Zusters van 't Keihof, over Julia en Myriam, over voor ons veel onbekenden ... die voor jou een luisterend oor betekenden of een helpende hand...Je was graag gezien...

Voor ons, kinderen en kleinkinderen, was de komst van Nonkel Paster de aankondiging van een feest. Nieuwjaar, Pasen, Stasegemkermis, een huwelijk in de familie, een doopsel waren de uitgelezen momenten...je was graag van de partij. We genoten met de hele familie van je komst.

Een gezellige drukte maakte zich dan meestal meester van huis en leden...Memée Marguerite legde je gedurende je verblijf eens flink in de watjes ... je was terug thuis ... op de parochie Stasegem...je kon terug de vertrouwde nestwarmte van vroeger ervaren...Je genoot van kleine dingen ... bijtijds een jonge genever, een ouderwetse bruine boterham met pap, konijn op grootmoeders wijze ... keuvelen over vroeger en nu, rond de roodgloeiende Leuvense stoof...

Op vrijdag klokslag 9u vertrok je terug naar huis, naar Oud-Heverlee, koste wat het koste...Memée gaf je nog een kruiske met de woorden: 'Marcel, God zegene en beware je...en tot de volgende keer'.

Met je bruine valies in de ene hand, je auto vol dozen kledij voor de missie en enkele schone stukken hout in je andere hand, vertrok je...

Mijn grootvader en z'n broer Marcel hadden beiden gouden handen. Een stukje hout had voor de één eerder een prak-

tische betekenis, terwijl het voor de ander iets artistieks in zich had…

Menig vrouwenbeeldje kreeg vorm door jouw handen … door jouw geduld … In jouw werken leerden we een beetje de kunstenaar kennen … ik ben ervan overtuigd…wie er eentje van jou heeft mogen krijgen zal het zeker blijven koesteren…

Toch kunnen we amper geloven dat je ons zo snel bent ontnomen…zo snel na pepé ; 't is alsof we je nog horen zeggen: *"We zin zere voars…."*

Maar we geloven dat je nu thuis mag komen bij God, onze Vader en dat Maria blijvend voor jou zorg zal dragen … laten we daarom samen bidden tot Maria, ons aller Moeder, zoals nonkel Paster het ons zo dikwijls heeft voorgedaan:

Wees gegroet, Maria, vol van genade, de Heer is met U, gezegend zijt Gij boven alle vrouwen en gezegend is de vrucht van uw lichaam Jezus. Heilige Maria, Moeder Gods, bid voor ons arme zondaars, nu en in het uur van onze dood. Amen.

Marcel,

Als voorzitter van ACW Oud- Heverlee wil ik u danken , namens alle bestuursleden van ACW en zijn samenstellende deelgroepen, CM, Ziekenzorg, ACV en KBG.
Dank om de proost in de mens die u was, en de begeestering , die u bracht.
Uw eenvoud en diepe overtuiging dreef u in de richting van de zwaksten in onze samenleving.
U zag met pijn in het hart, hoe ook in deze mooie gemeente Oud-Heverlee, zoals in meerdere Vlaams Brabantse gemeenten de "gewone man en vrouw " steeds meer in de verdrukking komen.
Soms konden wij vaststellen, dat voor hen, het kerstverhaal, dagelijkse harde realiteit is: "er is in feite geen plaats voor hen meer 'in de mooie herberg van Oud Heverlee , waar iedereen wil wonen."
Deze bekommernis en gedrevenheid maakte u die geliefde proost, die u was.
U bracht ons de "blijde boodschap" op basis van het evangelie, getoetst aan dagelijkse werkelijkheid regelmatig doorspekt met een christelijke kwinkslag, wars van alle hoogdravende theologische, nauwelijks te begrijpen beschouwingen. Zo eenvoudig en verstaanbaar dat het voor iedereen duidelijk was "vluchten kon niet meer".
Zo poogde u ons telkens te overtuigen, om te leven en te handelen, volgens de sociale leer van de kerk, en vooral

volgens het evangelie: eenvoudig uit te leggen, maar vaak zo moeilijk in zijn concrete toepassing.
Als geen ander kon je luisteren, naar de gewone mensen, hun verhalen, en hun dagelijkse problemen.
Soms zei je een hele vergadering niets, alsof u niet aanwezig was.
Maar gegarandeerd wist je de volgende vergadering te vertellen, welke lessen er konden getrokken worden, en hoe het verder moest.
Altijd goed voorbereid, al duurde het altijd wel een tijdje, om precies dat briefje terug te vinden, waarop uw voorbereiding stond.
Lang voor er sprake was van "groenen" en problemen met het regenwoud", was je overtuigd, dat er zorgvuldig moest omgesprongen worden met de rijkdommen van de natuur in het algemeen, en het papier in het bijzonder.
Al deze eigenschappen, Marcel, maakte van u niet alleen de priester en de proost, maar ook de vriend, van wie de leden en bestuursleden graag hadden dat je voorging in voor hen belangrijke gebeurtenissen zoals trouwfeesten en doopsels.
Waarschijnlijk kenden weinigen de kunstenaarsziel die in u schuil ging
"Uw handen kapten het ruwe hout tot levende beelden".
Marcel, wij verliezen een dynamische proost, Oud Heverlee een priester die leefde in het dorp en onder de mensen.
Eindelijk hebt u nu de tijd om al uw belangrijke briefkes deftig te klasseren.
En, Marcel, mocht O.-L.-Heer zoals alle grote en andere leiders in deze tijd, nood hebben aan een bijkomende adviseur, met een pak gezond verstand, en een hoop levenswijsheid en levenservaring, zal hij aan u een zeer goede en correcte medewerker hebben, los van elke persoonlijke ambitie.

Marcel, nu gaan wij "zere voort"

Overtuigd dat u ons, van daarboven, af en toe een duwtje in de rug zult geven, nogmaals bedankt en tot ziens

Gaston Celen
Voorzitter

Geachte familie,
Salesianen,
vrienden en kennissen van Marcel Baert,

Bij het heengaan van onze medepastoor, Marcel Baert, bieden de dames van de K.V.L.V. Oud-Heverlee – Vaalbeek en Sint-Joris-Weert, hun christelijke deelneming aan.

De lange levensweg van mijnheer Baert, was voor de mensen van Oud-Heverlee van een grote waarde!
Hij was een goede priester en leefde tussen de mensen van jong tot oud.
Een apostel van Don Bosco, zijn patroonheilige.
Gedurende al die jaren kenden wij Meneer Baert zeer goed!
Ook als een Kunstenaar – Filosoof – Predikant – Geschiedschrijver – Beschermer van de natuur en de bloemen.
Zijn vertelkunst en het fluiten zoals de vogeltjes nu.
Zijn smakelijke lach en zijn grote levensvreugde, zullen ons altijd bijblijven.
Ook de oude geschiedenis van zijn "Senneke" was één van zijn levenswerken.
Zijn grote zorg voor zijn kapel in Vaalbeek en de kapel van Steenbergen, waarmee hij zo verbonden was.
De talrijke Lourdesreizen tonen ons zijn grote devotie en diep geloof voor onze Hemelse Moeder Maria aan.

Hij wist door zijn groot dienstbetoon aan de zieken en oude mensen om een zeer geliefde mens te kunnen zijn.
Dat was zijn opdracht en het is hem ook aardig gelukt!
Geachte Heer Marcel Baert,
u was een prachtig mens en wij zullen u missen. Wij allen zijn u dankbaar voor al het goede – het geloof – de levensleer en het vertrouwen dat wij tijdens al die jaren van u mochten ontvangen en beleven.

Onze dank vandaag gaat eveneens naar de medebroeders en hun oversten bij Don Bosco, voor de jaren en maanden beste zorgen tot de laatste dagen en nachten bij uwe Marcel Baert.

Bij mijn bezoek een 3-tal weken geleden zei ik hem nog "Uw verzorging hier is van een rijke mijnheer". Hij had er nog zo'n plezier van dat te horen. Hij bevestigde het, maar was er ook zo dankbaar voor!

Onze beste vriend Baert Marcel is nu voor altijd: "'k Ga zere voort!"
Wij wensen hem een mooie laatste reis!

Namens KVLV
Oud-Heverlee – Vaalbeek – Sint-Joris-Weert.